

SPRAWOZDANIE

dotyczące sprawozdania finansowego Urzędu Harmonizacji Rynku Wewnętrznego za rok budżetowy 2010, wraz z odpowiedziami Urzędu

(2011/C 366/30)

WPROWADZENIE

1. Urząd Harmonizacji Rynku Wewnętrznego (zwany dalej Urzędem), z siedzibą w Alicante, został ustanowiony na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 40/94 z dnia 20 grudnia 1993 r. ⁽¹⁾. Zadaniem Urzędu jest wdrażanie prawa unijnego w zakresie znaków towarowych i wzorów, które zapewnia przedsiębiorstwom jednolitą ochronę na całym terytorium Unii Europejskiej ⁽²⁾.

2. Budżet Urzędu na 2010 r. wyniósł 365 mln euro w porównaniu z 338 mln euro w budżecie na rok poprzedni. Liczba zatrudnionych przez Urząd pracowników wyniosła na koniec roku 741 w porównaniu z 742 w roku poprzednim.

POŚWIADCZENIE WIARYGODNOŚCI

3. Na mocy postanowień art. 287 ust. 1 akapit drugi Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej Trybunał zbadał roczne sprawozdanie finansowe ⁽³⁾ Urzędu, obejmujące „sprawozdanie finansowe” ⁽⁴⁾ oraz „sprawozdanie z wykonania budżetu” ⁽⁵⁾ za rok budżetowy zakończony dnia 31 grudnia 2010 r., jak również zbadał legalność i prawidłowość transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania.

4. Niniejsze poświadczenie jest skierowane do Komitetu Budżetowego Urzędu na mocy art. 137 rozporządzenia Rady (WE) nr 40/94.

Zadania prezesa

5. Jako urzędnik zatwierdzający, prezes realizuje dochody i wydatki budżetu zgodnie z regulaminem finansowym Urzędu, na własną odpowiedzialność oraz w granicach zatwierdzonych środków ⁽⁶⁾. Prezes odpowiada za ustanowienie ⁽⁷⁾ struktury organizacyjnej oraz systemów i procedur zarządzania i kontroli wewnętrznej związanych

ze sporządzaniem ostatecznego sprawozdania finansowego ⁽⁸⁾, które jest wolne od istotnych nieprawidłowości wynikających z nadużyć lub błędów, a także za zapewnienie legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania.

Zadania Trybunału

6. Zadaniem Trybunału jest przedstawienie, na podstawie przeprowadzonej przez siebie kontroli, poświadczenia wiarygodności dotyczącego rocznego sprawozdania finansowego Urzędu oraz legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania.

7. Trybunał przeprowadził kontrolę zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rewizji Finansowej wydanymi przez IFAC i Międzynarodowymi Standardami Najwyższych Organów Kontroli wydanymi przez INTOSAI (ISSAI) ⁽⁹⁾ oraz opracowanymi przez te organizacje kodeksami etyki. Zgodnie z tymi standardami Trybunał zobowiązany jest przestrzegać wymogów etycznych oraz zaplanować i przeprowadzić kontrolę w taki sposób, aby uzyskać wystarczającą pewność, że sprawozdanie finansowe nie zawiera istotnych nieprawidłowości, a leżące u jego podstaw transakcje są legalne i prawidłowe.

8. W ramach kontroli Trybunał stosuje procedury mające na celu uzyskanie dowodów kontroli potwierdzających kwoty i informacje zawarte w sprawozdaniu finansowym oraz legalność i prawidłowość transakcji leżących u jego podstaw. Wybór tych procedur, w tym ocena ryzyka wystąpienia istotnych nieprawidłowości w sprawozdaniu finansowym lub nielegalnych bądź nieprawidłowych transakcji, wynikających z nadużyć lub błędów, zależy od osądu kontrolerów Trybunału. W celu opracowania procedur kontroli stosownych do okoliczności Trybunał, dokonując oceny ryzyka, bierze pod uwagę system kontroli wewnętrznej danej organizacji związany ze sporządzaniem i prezentacją jej sprawozdania finansowego. Kontrola Trybunału obejmuje także ocenę stosowności przyjętych zasad rachunkowości oraz racjonalności szacunków księgowych sporządzonych przez kierownictwo, jak również ocenę ogólnej prezentacji sprawozdania finansowego.

⁽¹⁾ Dz.U. L 11 z 14.1.1994, s. 1.

⁽²⁾ Do celów informacyjnych w załączniku skrótoowo przedstawiono kompetencje i działania Urzędu.

⁽³⁾ Do sprawozdania tego dołączone jest sprawozdanie z zarządzania budżetem i finansami w ciągu roku, zawierające między innymi wskaźnik wykorzystania środków oraz zestawienie informacji dotyczących przesunięć środków pomiędzy różnymi pozycjami budżetowymi.

⁽⁴⁾ Sprawozdanie finansowe składa się z bilansu oraz rachunku dochodów i wydatków, rachunku przepływów pieniężnych, zestawienia zmian w kapitale oraz załącznika zawierającego opis istotnych zasad rachunkowości i inne informacje dodatkowe.

⁽⁵⁾ Sprawozdanie z wykonania budżetu obejmuje rachunek wyniku budżetowego wraz z załącznikiem.

⁽⁶⁾ Art. 33 rozporządzenia Komisji (WE, Euratom) nr 2343/2002 (Dz.U. L 357 z 31.12.2002, s. 72).

⁽⁷⁾ Art. 38 rozporządzenia (WE, Euratom) nr 2343/2002.

⁽⁸⁾ Zasady dotyczące przedstawiania przez agencje sprawozdania finansowego oraz prowadzenia przez nie rachunkowości określone są w rozdziale 1 tytułu VII rozporządzenia (WE, Euratom) nr 2343/2002, ostatnio zmienionego rozporządzeniem (WE, Euratom) nr 652/2008 (Dz.U. L 181 z 10.7.2008, s. 23), i w tej postaci zostały włączone do regulaminu finansowego Urzędu.

⁽⁹⁾ Międzynarodowa Federacja Księgowych (IFAC) i Międzynarodowe Standardy Najwyższych Organów Kontroli (ISSAI).

9. Trybunał uznał, że uzyskane dowody kontroli są wystarczające i właściwe, aby stanowić podstawę do wydania poniższych opinii.

Opinia na temat wiarygodności rozliczeń

10. W opinii Trybunału roczne sprawozdanie finansowe Urzędu ⁽¹⁰⁾ rzetelnie przedstawia, we wszystkich istotnych aspektach, sytuację finansową Urzędu na dzień 31 grudnia 2010 r. oraz wyniki transakcji i przepływów pieniężnych za kończący się tego dnia rok, zgodnie z przepisami jego regulaminu finansowego.

Opinia na temat legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw rozliczeń

11. W opinii Trybunału transakcje leżące u podstaw rocznego sprawozdania finansowego Urzędu za rok budżetowy zakończony w dniu 31 grudnia 2010 r. są legalne i prawidłowe we wszystkich istotnych aspektach.

12. Przedstawione poniżej uwagi nie podważają opinii Trybunału.

UWAGI DOTYCZĄCE ZARZĄDZANIA BUDŻETEM I FINANSAMI

13. Urząd nie przyjął zasad regulujących zwrot opłat. Zwroty dotyczące lat 2005, 2006 i 2007 nadal figurowały w sprawozdaniu finansowym na dzień 31 grudnia 2010 r.

14. W 2010 r. wydano 15 mln euro na 156 konsultantów, z czego 29 było zatrudnionych w siedzibie Urzędu na pełen etat przez ponad pięć lat, a siedmiu przez ponad dziewięć lat. Należy rozważyć koszty usług konsultantów zewnętrznych i korzyści z tym związane.

DZIAŁANIA PODJĘTE W NASTĘPSTWIE ZESZŁOROCZNYCH USTALEŃ

15. Środki pieniężne będące do dyspozycji Urzędu na dzień 31 grudnia 2010 r. wynosiły 495,4 mln euro (474,2 mln euro w 2009 r.). Urząd przyjął politykę zarządzania środkami pieniężnymi. Skumulowana nadwyżka budżetowa na dzień 31 grudnia 2010 r. wyniosła 428,8 mln euro. W 2009 r. pozycja ta wynosiła 402,6 mln euro.

16. Na przestrzeni lat opłaty pobierane przez Urząd za świadczone przez nią usługi przekraczały faktycznie poniesione przez Urząd koszty, co doprowadziło do znacznej i wciąż rosnącej nadwyżki.

Niniejsze sprawozdanie zostało przyjęte przez Izbę IV, której przewodniczył Iğors LUDBORŽS, członek Trybunału Obrachunkowego, na posiedzeniu w Luksemburgu w dniu 27 września 2011 r.

W imieniu Trybunału Obrachunkowego

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA

Prezes

⁽¹⁰⁾ Ostateczna wersja sprawozdania finansowego została sporządzona w dniu 30 czerwca 2011 r. i wpłynęła do Trybunału w dniu 1 lipca 2011 r. Ostateczna wersja rocznego sprawozdania finansowego znajduje się na stronie internetowej: <http://eca.europa.eu> lub <http://www.oami.europa.eu>.

ZAŁĄCZNIK

Urząd Harmonizacji Rynku Wewnętrznego (Alicante)

Kompetencje i działania

<p>Zakres kompetencji Unii według Traktatu</p> <p>(art. 36 i 56 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej)</p>	<p>Swobodny przepływ towarów</p> <p>Zakazy lub ograniczenia uzasadnione względami ochrony własności przemysłowej i handlowej nie powinny stanowić środka arbitralnej dyskryminacji ani ukrytych ograniczeń w handlu między państwami członkowskimi.</p> <p>Ograniczenia w swobodnym świadczeniu usług wewnątrz Unii są zakazane w odniesieniu do obywateli państw członkowskich mających swe przedsiębiorstwo w państwie Unii innym niż państwo odbiorcy świadczenia.</p>
<p>Kompetencje Urzędu</p> <p>(rozporządzenie Rady (WE) nr 40/94)</p>	<p>Cel</p> <p>Wdrażanie prawa unijnego dotyczącego znaków towarowych i wzorów, zapewniającego przedsiębiorstwom jednolitą ochronę na całym terytorium Unii Europejskiej.</p> <p>Zadania</p> <ul style="list-style-type: none"> — Przyjmowanie i wprowadzanie wniosków o rejestrację, — badanie warunków zgłoszenia do rejestru i zgodności z prawem unijnym, — poszukiwanie w urzędach zajmujących się ochroną własności przemysłowej w państwach członkowskich danych o istnieniu wcześniejszych krajowych znaków towarowych, — publikacja zgłoszeń, — rozpatrywanie ewentualnego sprzeciwu osób trzecich, — rejestracja lub odrzucanie zgłoszeń, — rozpatrywanie wniosków o stwierdzenie wygaśnięcia lub o unieważnienie, — rozpatrywanie odwołań.
<p>Zarządzenie</p>	<p>1 – Rada Administracyjna</p> <p><i>Skład</i></p> <ul style="list-style-type: none"> — Po jednym przedstawicielu każdego państwa członkowskiego, jeden przedstawiciel Komisji i zastępcy członków. <p><i>Zadania</i></p> <ul style="list-style-type: none"> — Doradzanie prezesowi w sprawach leżących w kompetencjach Urzędu, — przygotowywanie list kandydatów (art. 120) na prezesa, wiceprezesa i przewodniczących oraz członków izb odwoławczych. <p>2 – Prezes Urzędu</p> <ul style="list-style-type: none"> — Mianowany przez Radę na podstawie listy obejmującej do trzech kandydatów, sporządzonej przez Radę Administracyjną. <p>3 – Komitet Budżetowy</p> <p><i>Skład</i></p> <ul style="list-style-type: none"> — Po jednym przedstawicielu każdego państwa członkowskiego i jeden przedstawiciel Komisji oraz ich zastępcy. <p><i>Zadania</i></p> <ul style="list-style-type: none"> — Uchwalanie budżetu i regulaminu finansowego, udzielanie prezesowi absolutorium z wykonania budżetu, ustalanie kosztów sprawozdań z poszukiwań.

	<p>4 – Decyzje związane z wnioskami</p> <p>Decyzje podejmowane są przez:</p> <ul style="list-style-type: none"> — ekspertów, — wydziały sprzeciwów, — wydział administracji znaków towarowych i wydział prawny, — wydziały unieważnień, — izby odwoławcze. <p>5 – Kontrola zewnętrzna</p> <p>Trybunał Obrachunkowy.</p> <p>6 – Organ udzielający absolutorium z wykonania budżetu</p> <p>Komitet Budżetowy Urzędu.</p>
<p>Środki udostępnione Urzędowi w 2010 r. (2009)</p>	<p>Budżet</p> <p>365 (338) mln euro</p> <p>Zatrudnienie na dzień 31 grudnia 2010 r.</p> <p>643 (658) stanowiska w planie zatrudnienia, stanowiska obsadzone: 608 (614) + inne stanowiska: 133 (128) (kontrakty pomocnicze, oddelegowani eksperci narodowi, personel lokalny i zewnętrzny, doradcy specjalni)</p> <p><i>Pracownicy ogółem: 741 (742)</i></p>
<p>Produkty i usługi w 2010 r. (2009)</p>	<p>Znaki towarowe</p> <p>Liczba zgłoszeń: 98 200 (88 300)</p> <p>Liczba rejestracji: 100 800 (90 000)</p> <p>Liczba otrzymanych sprzeciwów: 17 700 (13 900)</p> <p>Odwołania do izb odwoławczych: 2 570 (1 588)</p> <p>Odwołania w toku: 2 157 (1 378)</p> <p>Wzory</p> <p>Wzory otrzymane: 74 700 (69 500)</p> <p>Wzory zarejestrowane: 73 500 (71 500)</p>

Źródło: Informacje przekazane przez Urząd.

ODPOWIEDZI URZĘDU

13. W 2011 r. Urząd zamierza wydać decyzję administracyjną oraz wzmocnić procedury kontroli wewnętrznej w celu zmniejszenia kwot oczekujących na skorygowanie w sprawozdaniach finansowych.

14. Pod koniec 2010 r. Urząd rozpoczął audyt informatyczny mający na celu poprawić równowagę i dostosować ogólną politykę w zakresie zlecenia na zewnątrz.

W następstwie planu strategicznego w maju 2011 r., zatwierdzonego na wspólnym posiedzeniu Rady Administracyjnej i komitetu budżetowego, Urząd kontynuuje strategię zlecenia na zewnątrz, biorąc pod uwagę analizę kosztów i wydatków oraz zasadę skuteczności i wydajności. Urząd podejmuje kroki mające na celu internalizację wyspecjalizowanych i kluczowych funkcji i oraz wdrożenie odpowiedniej struktury zarządzania i zaopatrywania w celu zarządzania zewnętrznymi kontrahentami.

15. Środki pieniężne znajdujące się w dyspozycji Urzędu na dzień 31 grudnia 2010 r. wynosiły 67 mln euro w postaci zaliczek wpłaconych przez klientów oraz środków przeniesionych z 2010 r. na 2011 r., stąd ww. kwoty nie można uznać za nadwyżkę Urzędu. (W 2009 r. ta kwota wynosiła 72 mln euro).

W rezultacie polityki zarządzania budżetem przyjętej przez komitet budżetowy (zgodnie z zaleceniami Trybunału Obrachunkowego) środki Urzędu umieszczane są w bankach centralnych, bankach o indeksie „AAA” i innych bankach międzynarodowych cieszących się bardzo dobrą renomą. Ponadto wprowadzono obowiązek składania sprawozdań rocznych do komitetu budżetowego.

Jeśli chodzi o skumulowaną nadwyżkę budżetową pod koniec roku, Urząd obniżył nakładane przez siebie opłaty w 2005 r. i 2009 r., co przełożyło się na obniżenie wpływów z opłat za wspólnotowe znaki towarowe o, odpowiednio, 24 % i 30 % (na podstawie danych budżetowych).

Następujące elementy przyczynią się do istotnego zmniejszenia skumulowanej nadwyżki budżetowej:

Po pierwsze: inwestycje w wysokości 129 mln euro przeznaczone na wdrożenie planu strategicznego zatwierdzonego przez Radę Zarządzającą i władze budżetowe Urzędu w maju 2011 r., mające na celu poprawę organizacji i przeznaczone na współpracę międzynarodową. Plan strategiczny obejmuje inwestycje na budynki w wysokości 69 mln euro, fundusz współpracy w wysokości 40 mln euro i 4 mln euro na dalsze usprawnienie i modernizację infrastruktury informatycznej i innych ważnych koncepcji, które mają przyczynić się do wykonania ww. celów.

Po drugie: nowe propozycje ustawodawcze, nad którymi obecnie pracuje Komisja i które zakładają rewizję przepisów w zakresie znaków towarowych, oraz polityczna zgoda na oddanie 50 % opłat za przedłużenie krajowym urzędem ds. znaków towarowych, co ma stanowić podstawę współpracy mającą na celu wzmocnienie harmonizacji praktyk i narzędzi w dziedzinie znaków towarowych i wzorów z korzyścią dla użytkowników (zob. konkluzje Rady z dnia 25 maja 2010 r. w sprawie rewizji systemu znaków towarowych w UE). Takie działania mogą również przyczynić się do osiągnięcia bardziej zrównoważonego budżetu.

Po trzecie: Komisja rozważa wprowadzenie mechanizmu weryfikacji sytuacji finansowej Urzędu co dwa lata.

Po czwarte: Urząd jest przygotowany do objęcia roli agencji ds. własności intelektualnej UE, reprezentującej interesy całej UE, oraz do utworzenia europejskiej sieci urzędów krajowych, działającej w interesie użytkowników końcowych.

W związku z powyższymi działaniami Komisja i Urząd niedawno podpisały porozumienie, na mocy którego Urząd przejmie niektóre działania zarezerwowane dotychczas dla europejskiego obserwatorium zajmującego się zjawiskiem podrabiania i piractwa. Komisja przedstawiła już wniosek ustawodawczy (COM (2011) 288), którego celem jest pełne włączenie obserwatorium do Urzędu, aby uniknąć dublowania agencji UE. Według wstępnej oceny skutków koszt prowadzenia obserwatorium wynosi między 3,3 a 5,5 mln euro rocznie.

Finansowa i administracyjna autonomia zapisana w rozporządzeniu finansowym Urzędu, która ma również odzwierciedlenie w strukturze finansowej, pozwoliła Urzędowi wdrożyć narzędzia mające na celu istotną poprawę parametrów wydajności w środowisku wymagających i zmieniających się użytkowników oraz dalszą poprawę dobrego zarządzania finansami.

16. Jest tylko w części prawdą, że obniżenie opłat przyczyni się do automatycznego obniżenia nadwyżki Urzędu. Doświadczenie pokazało, że liczba wpływających zgłoszeń znacznie wzrosła po wprowadzeniu tego środka. W rzeczywistości, w tym samym czasie, zwiększenie liczby zgłoszeń znaków towarowych ze znaczną nadwyżką zrekompensowało obniżenie opłat.

Ponadto wdrożenie planu strategicznego zatwierdzonego przez władze Urzędu oraz inne elementy, o których mowa w uwadze nr 15, stopniowo przyczynią się do zrównoważenia budżetu i pochłoną znaczną część nagromadzonej nadwyżki przeznaczonej wyłącznie do celów związanych z systemem własności intelektualnej.

Na koniec Urząd pragnie podkreślić, że rozporządzenie Rady (WE) nr 207/2009 w sprawie znaków towarowych w jednoznaczny sposób podkreśla zasadę współistnienia wspólnotowego i krajowych i systemów znaków towarowych i wzorów.

Zgodnie z wolą ustawodawcy UHRW wdraża plan strategiczny, którego celem jest opracowanie konkretnych środków mających na celu rozwój niniejszego modelu z korzyścią dla użytkowników i przemysłu.

Urząd jest przekonany, że bezkrytyczne obniżanie opłat może nie tylko niekoniecznie doprowadzić do obniżenia nadwyżki, lecz również zagrozić istnieniu urzędów krajowych.
